

Рэкі бягуць у далю

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Толькі ўвесці ў Шабуняеў зноў зарылася бада. На стэны Салтанайка, у час кароткай стаянкі, правараў малатом грэцькі па гайках. Выпадкова зірнуў на хадавую частку і аж спалохаўся:—Выгнуты дышал...

— Гэты ветрам выдзьмула з будкі памочніка Аркадыя Каласеня і качагара Леаніда Кірыленку. Абодва ўсклікнулі адначасова: — Не можа быць! — Самі глядзіце!

— Які ж гэта атрымаўся? Шабуняеў паціснуў плячма. Ён сам не разумее прычыны скручэння. Ды і думаць шпер не было часу. — Дарэчы здымаць дышал?— прапанаваў Анатоль.

— А што з ім рабіць? — Разгэрым у топі і вырастаем. — Такой аперацыі бадай за ўсё існаванне Жлобінскага дэпо машыністам рабцін не даводзілася. Пакуль працавалі—узмакраві кашулі. Ад поту непрыемна папшывала твар. Але дышал разгэрыў, выпрасталі. Прывалі састаў у Жлобін. Пра адзінаццаць Шабуняеў расказаў стаянцу машыністу Івану Балдуеў. Той развёў рукамі.

— Нібы хто скрываў яго кувалда зноў... Але чагож думаць. Валікі гура састава, ваяліка хутка і па лаварце. А на ўчастку якра правы паварот. Дышал быў пад нагрукію. Добра, здаваў паравоз і ізаў у алаччым...

— На ча адпачынку Шабуняеў здаў паравоз Базубаў. А праз тыдзень Зеланко разгаварыўся з Базубаўем. — Рыхтуецца ў рэйс?—спытаў. — Як бачыце. — Пераходзіце, Базубаў, на павышаную вагу. Вы вопытны машыніст, а не адважалеся.

— Я вору вагу, Іван Канстанцінавіч. І машына ў мяне ў парадку. Я не Шабуняеў. — А што Шабуняеў? — Да вась. Дышал сагнуў—і маўчок. Перадавы машыніст называецца...

— Нікога не разумее, сумеець пачаць дэпо. Чаму мяне не палажылі? Балдуеў! Знайдзіце зараз жа Балдуева. — Старшы машыніст з'явіўся адразу ж і нясема паглядзеў у вочы Зеланко. Яны аж красалі ад адоці.

— Вам дакладваў Шабуняеў пра дышал? — Дакладваў. — Чаму мяне не казалі? — Я не ўтойваў. Іван Канстанцінавіч. Хачеў зайсці да вас, ды вы заняты былі. Вышла неск...

— Неадкладна адкажыце Шабуняева з адпачынку. Няхай напіша падрабязна тлумачальна. — З'яўляю старанна глядаў дышал. Ён быў звар'яцён бадакорна. Але ж невядома, ці не змянілася структура металу пасля награву ў топі? Калі змянілася—яго трэба неадкладна змяніць. Інакш—не мінаеце аварыі. Начальнік дэпо наспуднаў б'юры і бурчаў сам сабе: «Спраўдны чорт, а не машыніст!»

Зеланко ўгаварыў не адкажыць Шабуняева з адпачынку, а дышал адправіць на даследаванне ў лабараторыю. Так і зрабілі. Лабаранты знайшлі незвычайна зменны ў структуры металу і дазволілі стварыць дышал на месца.

Увечары дадому да Анатоля прыйшлі Каласеня і Кірыленка, падрабязна расказалі, як злаваўся Зеланко. Калі пайшлі яны—Анатоль доўга хадзіў па пакоі, куды? Было даўка за поўнач. Шабуняеў падыйшоў да жонкі і лёгкія краўчы рукою.

— Спір? — Не... — Анатоль ўздыхнуў. — Відзі, Ліля, вучыцца мне трэба ісці. Сама бачыш: не-кляшча праца. То кудысь камень, то дышал... Выходзіць дрэнна машына ведаю.

Анатоль цяжка было гаварыць пра вучоў. Лілія Іванаўна была цяжарная трымі дзіцям. Жончы ўсе больш і больш трэба дапамагаць па гаспадарыю дома. Калі начаць вучыцца—вядліка дапамогі не дакачаецца. І трылер Анатоль чакаў што скажа яна. А Лілія Іванаўна адразу паглядзіла з мужам.

— Вядома, Толь, трэба вучыцца! — Гудуць, стогнуць рэкі пад джэмікі цапнікамі—удзень і ўначы на поўдзень і на поўнач ад Жлобіна імчацца саставы. Вазучь даведкі вугалі і старобінскую соль, аршанскі граві і запарожскую сталь. Імчацца саставы Зыцкі і ўдзень, ахуцваюцца дамам. Ім залёная вудліа і на дзень, і на тры, і на пяць дзясць кіламетраў...

Імчацца саставы... Сядзіць ля каля будкі Анатоль Шабуняеў, глядзіць уперад, мжурчачы вочы ад пругкага сусцяжнага ветру, думае. Не, нядарна пражыты два гады. Яны былі цяжкімі, напружанымі і разам з тым радасным. У дэпо павалілі вынікі. З тэго дня, як Шабуняеў пачаў вадзіць саставы лаваншай вагі, на яго рахунку значыцца 250 цяжкавага машынаў. Амаль 70 тысяч тон грузаў перавезена звыш плана. Ды хіба ён адна вадзіць цяпер цяжкавага машынаў? З яго «лёгкай» рукай трэць саставы выходзіла са Жлобіна з пераважным вагі на 800 і 1000 тон. Ішлі да Асіповіча. А там...

Хтосьці са старшых машыністаў сказаў: на нашым участку Асіповічы—Мінск негды вадзіць цяжкіх пазавоз, пад'ёмнаў многа, паваротаў не менш. І калі прыводзіць са Жлобіна павоз у паўтары тысячы тон—асіповічкі машыніст патрабаваў адпачыць трыста тон. Інакш не павядае састаў. І адчалалі. Да дзясці тысяч тон грузаў накопчаліся за месяц на пуцях у Асіповічы.

— Чаго задумваецеся, начальнік?—з жартам спытаў Аркадзь Каласеня. — Ды вась, Асіповічы, каб іх чорт!...—Шабуняеў адвонна сплюнуў.

— Аа, працягнуў Каласеня. Памачуаішы кручкі, спытаў:—Ведеш Каленіка? Есць такі механік. — Ведзю. — Калі з ім пагаварыць? Няхай пакажа, што цяжкі састаў можна весці адным паравозам, без штурхаца.

— Праціць яго? — Ну... — Нікога праціць не будзем!—Шабуняеў насупіў бровы.—Калі сам не разумее—не трэба. — Вядома, яно так,—пагалдзіўся Каласеня.—Іныя раз паказваць чалавечы трэба. — Мы хіба не паказваем?—Прывязем дзве тысячы тон, а яны—пачыст дзюлі!

Каласеня ўздыхнуў і паціснуў у топку вугалю. — Праціць дадому, пастрабюць інакш зрабіць,—задумана сказаў Шабуняеў. — Што ты зробіш? — Напішам адкрытае пісьмо... — Прахытаў у Жлобін, Шабуняеў раімчаўся дадому, насхеп памысу, пац'еў і кінуў спыткі з лапарога: — Праз галзіну прыйду. Важная справа есць. Лілія Іванаўна не птылася, што за справа—калі так хуценька сабраўся, значыць задумаў нешта...

Амаль бягом Шабуняеў ўліц'е на высокія прыступкі, паспешліва прайшоў калідор і без стукі штурхнуў дзверы кабінета сакратара парткома Серады. — Можна, Рыгор Антонавіч? — Шабуняеў расказаў пра ўсё, што перадаваў у дарозе. Серада слухаў уважліва, не перабіваў, часам робчы паметкі ў блакноце. Калі машыніст змоўк, сакратар парткома ні то срытаў, ні то сказаў: — Значыць, хочаш асіповічкім паравознікам пісьмо напісаць. — Так. — Сам? — Шабуняеў няпэўна паціснуў плячма: — А мо' калектыўнае напішам? Ад усяго дэпо. І пацім не па пошыце яго, а праз газету. — Гэта, магчыма, лепш,—усміхаючыся, пагалдзіўся Шабуняеў.

— Папраці сюды механікаў Леаненку і Капусціна. Разам памяркуюм... — Стомлены ішоў дадому Шабуняеў. Але спаць не хацелася. Увайшоў на двор і прысеў на сходкі. Рымнулі дзверы. Выйшла Лілія Іванаўна. — Казаў, праз галзіну вернешся,—дакарала жонка. — Не думаў сам... Хадзем, раскажу, што выршылі ў дэпо... — Раінаша Шабуняеў быў зноў у Серады. У партком прыйшлі машыністы Капусцін, Гаранюк, Лявоненка.

— Паслухайце, што напісаў... — Серада працягнуў чарынам тэкст пісьма. Яно заклікала машыністаў Асіповічы стварыць цяжкавага машынаў, уключаючы ў спаборніцтва за бесперабойна рух саставы на ўчастках Гомель—Асіповічы—Мінск. Пісьмо было напісана добра, складна і спадабалася машыністам. Яго адразу ж перапісалі напісана. Машыністы паставілі свае прозвішчы пад пісьмом і паклалі яго ў канверт. Праз некалькі дзён пісьмо было надрукавана ў газеце «Чыгуначнік Беларусі».

Аднойчы Серада радасна паведаміў: «Прывітань!» — Праз дзень Шабуняеў павёў у Асіповічы цяжкі дэпо састаў. Яго перадалі жлобінцам гомельскія машыністы. А ў Гомель ён прыйшоў з дэпо стаянці Шчорс. Калі б гэты састаў даўдася дзевяці да Мінска—лішні раз была б даказана поўная магчымаць вадзіцца цяжкавага машынаў без пераламу вагі на самым напружаным участку чыгуны Бахмач—Гудайга. Шабуняеў звабіў хуткасі—паравоз праскомчы стрэлку. Справа і злева ігнугіліся знаёмыя будышкі Асіповічы, паказалася дэпо. Лія яго на пуцях сталі паравозы. Некаторыя былі пад парам. Магчыма, адзін з іх зараз павядае састаў...

Шабуняеў увайшоў у дыспетчарскую. Насустрэч яму пацінуў машыніст. Ён падаў руку і адракаментаваўся: — Каленік! — Шабуняеў наваў сабе. Падумаў: «Значыць, Каласеня не памыліўся, калі падумаў пра яго...» — Якая вага?—спытаў Каленік. — Хапае. Тры тысячы тон. — Дыспетчар аж падскокчы на кресле. — Тры тысячы? Тры саставы! — Два напэўна,—папраўў Шабуняеў. — Поезд даўжыню на кіламетр. — Нішто сабе!—усміхнуўся Каленік. Ён ведаў, што апроч Шабуняева, бадай, ніхто на чыгуны не адважалеся весці такую машыну. Але адступіць назад ён не думаў. Рашуча сказаў дыспетчару: — Што ж, давайце з'ялінь!...

— Добра! — РАНІЦАЮ паштальён прынёс газету. Разгартнуўшы ён, Шабуняеў зварнуў увагу на заметку, падпісаную камасольнікам дэпо Масква—Сартыроўчаня. Яны пісалі аб тым, што будучы жыць і працаваць па-камуністычнаму. Шабуняеў акуртана склаў газету і скаваў яе ў кішэню. У дэпо сусцяў Каласеня, спытаў: — Чагаш, што выршылі масквічым? — Н-не... — На, пачытай!—Шабуняеў разгартнуў газету. А ў дэпо, ўжо ўсе ведалі пра патрыятычныя папчы камасольнаў-масквічым. Вядома, кожны разумее, што ўвечы абавязальнасць жыць і працаваць па-камуністычнаму—не цяжка. А вась ажмышчаўліць...

Пад подузеньце ўсе тры бригады паравоза былі ў зборы. Тут былі Мечаслаў Ляўковіч, Саша Базулеў, Леанід Кірыленка, Міхаіл Яўсееў, Аркадзь Каласеня. — Уласна, усё ведалі, што думаюць яны аб іх і тым жа, што цяпер не так важна, што з іх скажа першае слова. — Мы зблыні,—сказаў Каласеня. — У гэты дзень у Жлобінскім дэпо быў стварены першы камасольскі паравозны калектыў, які змагаецца за звыш камуністычнага.

Вядліка абавязальнасць з'ялі на сабе ўсе тры бригады. Сёй-той нават пачаў сумнівацца ў магчымаць іх выканання, спасылаючыся на даволі старыя, зношаныя лакаматывы, на малакаваларныя вугалі, завезеныя памылкова гаспадарнікамі, на цяжкі профіль пуці. Але гэта былі не размовы, а хвіліны сумненняў, якія развейліся перад чыёртамі, няўхілінай воляй калектыўнаў. Было вырашана: кожную пазавозу рабцін цяжкавага машынаў павозам. Апроч таго, цяжкі павоз, дастаўлены адной бригадай з Гомеля ў Жлобін, другая павіна весці са Жлобіна ў Асіповічы без пераламу вагі, хоць другі ўчастак у ішмат разой і цяжэйшы. Было вырашана: усім членам бригады атрымаць сярэдняю адзуканію...

Пачаліся ідзі, поўныя і трыюг, і няўдзія, і радзеець. Нават той, хто быў дома і адпачываў ад пазавозі, не заўбёды спайкіна спаў уначы. — Неак вярнулася з пазавозі зменная бригада Валандыя Арцём'ева. Машыніст, перадаючы паравоз Мечаславу Ляўковічу, вырашыў падціснуць буксавыя кіліны. І, вядліч, замацаваў іх тута. А калі Ляўковіч павёў цяжкі састаў—загарэліся буксы. Добра, што зарылася на падыходзе да стаянці.

Глыбокай ноччу ў кватэры Шабуняева зваінеў тэлефон. Званіў Ляўковіч. Спрасяноша Шабуняеў не мог зразумець, адкуль званіць і што патрабава. Калі Ляўковіч загаварыў спайкіна і не спынаючыся, Шабуняеў зразумее, што зарылася. — Размаў!...—зазлаваў ён. — Маглі паравоз спаліць!...

— Хопіць, не бурчы. Што цяпер рабіць? — Зымі паддоннік, — Шабуняеў наморчыў лоб, прыгаварваючы, што трэба рабіць у такіх выпадках. І калі далей голас Ляўковіча прабасіў «зразумела», працягаў:—Зрабі падбітку і аддусці буксавыя кіліны... — Сон быў перабіты, і да раніцы Шабуняеў вараваўся з боку на бок, думаў, як давадзе Ляўковіч лакаматыў.

Раніцою быў у дэпо. Пачаўся звычайны працоўны дзень, які заканчваецца ў адзінаццаты вечара. Так, так! Пасля працы трэба галзіну адпачыць і—у штору. Вучыцца і працаваць—цяжка. А трэба. Усе тры бригады вучыцца. Базулеў, Арцём'еў, Яўсееў і Герт наведваючы вярчарную школу-дзясцігодку. Камкоў паступае ў тэхнікум, а Ляўковіч збіраецца ў інстытут чыгуначнага транспарту. Шабуняеў таксама збіраецца ў інстытут, але ён нявёра вырашыў: калі нават і атрымае дыплом інжынера—паравоза не пакіне.

Прайшоў яшч год. Па ўсёй чыгуны шумела слава аб камасольскіх паравозных калонах, якія ўзначальвае Анатоль Шабуняеў. Калона мела свой «попчырк», свой выглед. Паравоз Шабуняева негды было збывацца з ішмат, хоць у дэпо такіх—дзясцікі. Паравоз да бласку вычышчаны, падфарбаваны, нагадаў фаніберыстага жаніка. А што ігтыччы пачынуў, дык ён быў у манеры вадзіцца, у вазе, у захаваанні трафіка руку.

Пра ўсё гэта засявадлілі вынікі года: на асабісты рахунак калонаў было запісана 180 тысяч тон грузаў, які перавезлі звыш нормы. Ці можа гэта? Многа? Характэрна, што на паравозу Іх не было затрачана ні грама вугалю. Больш таго, калона сэканомаля да год звыш ста тон паліз...

Аднойчы пасля джэмік доўгай пазавозі Шабуняеў прывёў у дэпо паравоз І, стомлены, спынаўся дадому. Толькі вядзе з будкі, як машыністы Сінячэў і Міхаель Міхайлаўскі, падарваўшыся азаву, схалілі машыныі рукамі і падкінулі ўгару. — Пусціце! Звар'яцелі ці што?!—працісься Шабуняеў. — А ты не хачоці слухаць. — Ура—герою! — Ура!... — І падкінулі яго ўгару. Сабраліся механікі, качагары, памочнікі машыністаў. — Віншумем, Толь!—і працягвалі такіх ж замасленія, закончаныя сажай, як у Шабуняева, рукі. — Віншумем са званінем Героя Сацыялістычнай Працы! — Пачыньце дурчч, галаву!—раззлаваўся Шабуняеў. — Які з мяне герой! — Не, героі! — Самы сапраўдны! — А дома кінулася з парога дачка і павісла іг рукамі. — Татачы, званілі, што ты героі... — Што ж у мяне героіскае...—збнтэжыўся Шабуняеў. — Але дачка не давала спакою і, завіваючыся зноўкім смехам, птылася: — Не, Ліля, цяпер цябе зваць—«ты» ці «вы»? Шабуняева вшышалаў таварышч, Тэлефон не змаўчаючы званіў. Анатоль адкаваў, што пакуль яму нічога невядома. Толькі ўвечары, калі паштальён прынёс тэлеграму з Масквы, падпісаную міністрам шляхоў зносін Бешчывым, Шабуняеў стомлены і разгублены апусціўся на канапу. — Відзі, Ліля, сапраўды прывёсілі!

ПЕРШЫ ЧАС Анатоль Шабуняеў адчуваў сабе збнтэжана: як жа працаваць цяпер, пасля прысяненія высокага званіня? — Як працаваў, так і будзеш працаваць,—гаварыла жонка. — Не, Ліля, пэўна трэба па-новаму. — Як па-новаму? Хіба ты па-старому працаваў? — Відзіч, трэба жыць лепш... — Смешны ты, Толь. Калі б я не разумела—ішная справа. У паравоза ж есць мяжа, есць максімальная нагрукца. — Гэта праўда! Я ўвесь час думаю: дасягнулі мы гэтай самай мяжы ці не? Чатыры тысячы тон паравоз цягне. А чатыры трыста? Чатыры павозоты...

Лілія Іванаўна ўздыхнула. Яна прывыкла да неспалоўнага характару мужа, яна ведае, што Анатоль будзе думаць, раіцца са сёбрамі і настолькі дамагаці свайго. — Удчасат пагані!—прабурчаў Шабуняеў. — Перагон Гомель—Жлобін сапраўды цяжкі. На ім дава вядліка пад'ём з крутымі паваротамі. На першы пазавоз саставы ўзыходзіць параванілія лёгка. Пасля яго есць спуск. Шабуняеў кожны раз на спуску развівае максімальную хуткасць і ўцягае на другі пад'ём. Але гэта было толькі ў тых выпадках, калі састаў не затрымаваў на раз'ядзе, перад пад'ёмам. Для пазавозі значынай вагі стаянка на раз'ядзе не мела значэння, а для цяжкіх, які казаў Шабуняеў, была роўная самазайбосту. Колькі спрычак было ў яго ў дыспетчарам! Тым спасылаўся на вядлікую загрукцамаць міністра і толькі зрэдку выкрывалі магчымаць прыпускаяць цяжкія саставы без прыпынку да Жлобіна.

Шабуняеў добра вучыўся гомельскіх участкаў, прымаў да яго. Вага ў дзве тысячы дзясціе была даваць «не вагою». Пасля яе ён доўгі час вадзіў пазавозі ў дзве тысячы павозоты, потым у тры тысячы трыста. Аднойчы павоз быў тры тысячы тымсоты тон. Шабуняеў стаў за рыверсам і адчуваў, як часта білася сэрца, пакуль паравоз не вылез на грэбень павозішчы.

У гэты дзень машыніст атрымаў яшч адну перамогу: павоз вагою ў чатыры тысячы тон быў дастаўлены з Гомеля ў Жлобін. Са Жлобіна яго павалілі на Асіповічы.

Толькі таму нікога дзіўнага не было ў тым, што ў гэты час вадзіў у Вярхоўны Савет СССР выхара Жлобіна назвалі сваім кандыдатам у дэпутаты Анатоля Шабуняева.

На працы, у дэпо, справы ішлі добра. Камасольская калона цалкам перайшла на вадзіцце цяжкавага машынаў пазавозу, паспяхова змагаецца за павелічэнне сярэднястаўнага прабугу паравоза. А вась кіраваць дзяржавай было вшыч больш складана. Шабуняеў вучыўся гэтайму з дня на дзень настольківа, па-гаспадарску, па-камуністычнаму прышчоваць. Сабе ў шчытак занятаваў скупляць, зразумяваць яму аднаму, аднакі: «Пагавары са старэйшым выканкомом т. Папалаўскім», «Старой Іванаўвай адмовілі ў пенсіі», «Буфет у дэпо», «І. Раянкоў». Дарчы, пра апошні запіс...

Неак дадому да Шабуняева пастукаў стары і, увайшоўшы, запалаў. Цяжка бачыць, які плачуць стары, і ў Шабуняева сціснулася сэрца. Стары назваў сабе Ісаям Раянкоўем.

— Пакрыўдзілі, дзед? — Пакрыўдзілі, Раянкоў расказаў, які пайшоў аднойчы кулячы карову ў суседняму леску, як палавалі яго знаёмыя леснікі і ў перадлеску, да вёскі, вышлішы нечым няжыкім на галаве, кінулі ў снег, забраўшы грошш.

— Пасля пазавозі ў Жлобін, дзед, займусь,—павабіў Шабуняеў. — Амаль тыдзень давадася разбітвацца складаную справу. Шабуняеў разам з пракурорам і міліцынерамі выждкаў на месяц, апыталі жыхароў вёскі, якія бачылі ў гэты дзень Раянкова, гаварылі з леснікамі і, і п'яны, паваліўся, вышліўшыся галавою аб вугал стала. Грошай у яго ніхто не забіраў, ды і не было іх у яго з сабою. Калі Раянкоў прайшоў зноў да Шабуняева, машыніст заявіў шчыра: — Выршылі прыцягнуць цябе, дзед, да крымінальнай адказнасці за ашукацтва і правакаццю...

Раянкова нібы ветрам вымела з пакоя, і Шабуняеў хіка сніваўся, назіраючы праз акно, як хуценька бег па вуліцы нагаворчыч. — А вась старой ікой неадкама спынілі выплаці пенсіі, Шабуняеў памог. Цяпер выплачваюць...

Два гады назад паравозны камасольскі калона, якія ўзначальвае Шабуняеў, было прысвоена званне калектыўнаў камуністычнай працы. З тэго часу і па сённяшні дзень калектыўнаў не траціць гэтага высокага званна. Дзясцікі тысячы тон роўных грузаў перавозілі Анатоль Шабуняеў, Іван Балдуеў, Валандыя Арцём'еў і ішныя майстры лакаматыў.

Сёння выхадны. Шабуняеў не трэба ў дэпо, і ён ідзе туды дзеля мяне—паказваць паравоз, пазнаёміць з машыністамі. Не спынаючыся, крочыць уздоўж ліній. — Рыхтуецеся да ХХІІ з'яду партыі,—гаворыць Шабуняеў, пільна назіраючычы баках. На пуцях снавалі паравозы.

— Як рыхтуецеся? — Вельмі проста,—Шабуняеў стрымана ўсміхнуўся.—Вадзіжнем саставу павышайваў вагі, зніжжнем сабекошту тону-кіламетра, эканоміям паліва.

«Вельмі проста...»—падумаў я пра словы машыніста. А можа гэта сапраўды? У прастым і звычайным—вельмі штодзённым справу саваккага чалавека...

А. Лазнявому — 50 год

18 сакавіка спадчыніца п'яцідзясцігодкага дэпа дзяржаўнага пісьменніка Аляксандра Лазнява.

Працінуў прафесіяна Савака пісьменніка Беларусі накіраваў юбілярну прывітанне, у якім гаворыцца: «Дарагі Аляксандр Міхайлавіч! Горча вітаем, ад шчырага сэрца віншумем цябе, нашага добрага сябра і таварыша, паэта і празаіка, з 50-годдзем з дня нараджэння!»

У юнацкім запалам ты працаваў на вядлікіх будоўлях першых п'яцігодкаў. Ты мучыў працоўны суровыя дарогі Вадлікай Алічыннай ваіны як баям самандзір і як ваенны журналіст. Шмат свайх сіл і ведаў ты аддаў пазавознай справе выхавання саваккіх саваккіх. Вядлікі падзеі нашага часу, у якіх ты быў актыўным удзельнікам, натхнілі цябе на стварэнне першай і крылатых песень, якія ведае наш народ.

Ад усяго сэрца жадаем табе, дарагі Аляксандр Міхайлавіч, добрага здароўя, доўгай доўгай і новых творчых поспехаў на карысць нашай Радзімы.

З кінакамерай на рэспубліцы

Патрыс Лумумба — ахвара каланіялізму. Моцным болям адгукнулася гэтая ледзя вестка ў сэрцах прагрэсіўнаў людзей свету. Аб мітану працэсу супраць дэмакратыі каланіялістаў і іх крымінальна паводнінаў Хармарышэла, які адбываўся нядаўна на Мінскім электратэхнічным заводзе, расказваюць першыя кадры кіначарасца «Саваккія Беларусы» № 6.

З сюжэта «Рабочая кемінаўска» гледачы дарадзіцца аб новых работах рэспубліканскага вядлікага стаянкабудаваннага завода імя Кірава.

Маладым жыццёвавам саваккіска «Зарніца» Мінскай вобласці, якія сталі на працоўную вахту ў гонар ХХІІ з'яду КПСС, прывесчан сюжэт «Запальваюцца маякі».

Далей у кіначасопісе расказваецца аб тым, што зняты ў рэспубліцы зняваныя — механізатар Уладзімір Паўлічкі Кот падзіліўшы вопытам вырашчвання кукурузы з членамі комплекснаў звышпіль, які прыязджаюць у Гомель на кароткатэрміновыя курсы механізатараў, а таксама пра тое, што рэтранслацішны кабель з'янаў Гомель з Масквой і гамельныя цяпер маюць магчымаць прымаць перадачы Цэнтральнай студыі тэлебачання.

З вядліка цікавацю будучы прагледжаны кінакадры аб сонечным зямлінам, аб Палацы рэгістрацыі шлюбав, які адкрыўся ў Мінску.

У заключэнне часопіса гледачы пазнаёміцца з новай праграмай духавага аркестра штаба Беларускай ваеннай акругі.

ПОШУКИ І ДАНАНА ШАБЛОНУ

Больш за трыццаць год выступіла на літаратурна-крытычным фронце Алесь Кучар. У яго былі і поспехі, і няўданы, і сур'езныя памылкі, пра якія не раз сурова гаварылася ў нашым друку. Усё лепшае, што напісаў А. Кучар за многія гады, складала кнігу «Літаратура-крытычныя артыкулы» (1953). Не пазабавіўся неадапоў, яна гэтая атрымала ўвогуле становішчы літаратурна-крытыкі і чытачоў. Яна ў папулярнай форме асвятляла творчасць буйнейшых нашых пісьменнікаў.

Недаўна на кніжнай паліцы з'явілася новая кніга Алеся Кучара («Сустрачэнне на барыкадах»), Пегрусэўскіх («Калі адліваюцца рэкі») і Івана Шаўчкіна («Крыніца»). «Тры вольныя шчасце».

Пра літаратурнае творы, якія разгледжаны ў кнізе «Ад мастацкай творчэсці», яшчэ раней за А. Кучарам многа пісалі ішныя літаратурнаўчыніцы. Здавалася б, што тут можна сказаць новага? Але, прачытаўшы кнігу, пераконваемся, што яе аўтар не ідзе пратаганістам сюжэткам, вывядле свой погляд на літаратурнае з'яві, вывядле свой стиль. У большасці выждкаў крытык умее паглядзець на мастацкі твор свежым вокам даць яму аргінальнаую (можа часамі і спрэчнаую) характарыстыку.

А. Кучар добра ведае гісторыю літаратуры, разумее спецыфіку ма-

Калі надыходзіць вечар...

— Раздава да туза! Мішка, здымай!

Пакой завалакоў туманам тмугінавага дыму. Раз-пораз чуваць азартныя выкрыкі: «Валет! Козыр! Біта!»

«Дурня на высадку», — настойваюць тыя, каму не халіла месца за сталом.

«На двары поўнач. Пакой паступова пусцеа. Чарнабровы хлопек, надзіючы вагоўку, лавіва пазямае.

— Вось і прайшоў вечар. Толькі галава нібы снівом халіта.

<

